

VUOSIKERTOMUS 2023

LEADER

Suupohja

Euroopan unionin
osarahoittama

Sisällysluettelo

1. ESIPUHE	3
2. YHDISTYSTOIMINTA	4
2.1. Toimintaperiaatteet	4
2.1.1. Toiminta-ajatus	4
2.1.2. Visio	4
2.1.3. Arvot	5
2.2. Organisaatio	5
2.2.1. Yhdistyksen kokous	5
2.2.2. Hallitus	5
2.2.3. Toimialaryhmät	7
2.2.4. Elinkeinojaosto	7
2.2.5. Nuorisojaosto	7
2.2.6. Toimisto	8
2.3. Jäsenyys	8
2.4. Tilintarkastajat ja tilitoimisto	8
3. SUUPOHJAN KEHITTÄMISYHDISTYKSEN TOIMINTA-ALUEET	9
3.1. Ohjelmallinen seudullinen kehittäminen	9
3.1.1. Leader-toiminta	9
3.1.1.1. Leader-rahoituskausi 2023–2027	10
3.1.2. Vuonna 2023 rahoitetut Leader-hankkeet	10
3.1.3. Yhdistyksen omat ohjelmallisen kehittämisen hankkeet 2023	10
3.1.3.1. Toimintaraha siirtymäkausi ja Toimintaraha 2023–2027	10
3.1.3.2. Omistajanvaihdoksilla kasvua ja elinvoimaa	11
3.1.3.3. Visit Suupohja sykähdyttää	12
3.2. Kansainvälinen toiminta	12
3.2.1. Yhdistyksen omat kansainväliset hankkeet 2023	12
3.3. Kylien kehittäminen	12
3.3.1. Yhdistyksen omat kylien kehittämishankkeet 2023	13
3.3.1.1. Kylille III	13
3.3.1.2. Vauhtia valokuituun	13
3.3.1.3. Tulevaisuuden kylä 2.0	14
3.4. Nuorten aktivointi	14
3.4.1. Yhdistyksen omat nuorisohankkeet 2023	14
3.4.1.1. Tulevaisuuden tekijät	14
3.5. Yritys-, Yhteisö- ja NuorisoLeader-raha	15
4. LAATUTYÖ	16
4.1. Laatukäsikirja	16
4.2. Yhdistyksen oman toiminnan kehittäminen ohjelmakaudella 2023–2027	16
5. MUU TOIMINTA JA YHTEISTYÖTAHOT	17
6. TALOUS	18
7. VUODEN 2023 TULOKSIA NUMEROINA	19

LIITTEET:

Liite 1. Luettelo rahoituspäätöksen saaneista Leader-hankkeista ohjelmakaudella 2023-2027

Liite 2. Leader-hankerahoitus kunnittain ja yhteensä ohjelmakaudella 2023-2027

Liite 3. Suupohjan Kehittämisyhdistys ry:n säännöt

1. Esipuhe

EU:n rahoituskausi 2023–2027 alkoi virallisesti 1.1.2023. Alkuvuosi tehtiin edelleen kauden valmistelutöitä ja vasta kesäkuussa avautuivat hanke- ja yritystukihaudet. Vain alueiden välisten- ja pienhankkeiden haudet eivät vielä auenneet. Rahoituspäätösten kautta päästiin käytännössä toteuttamaan uutta Virtaa viisikkoon -paikallista kehittämisstrategiaa. Rahoituspäätöksiä tehtiin hakujen avauduttua kovalla tahdilla ja koko vuoden 2023 kehys sidottiinkin hallituksen päätöksiin jo syksyn aikana. Myös osa seuraavan vuoden kehyksestä sidottiin jo vuonna 2023. Leader Suupohja vastaanotti vuoden 2023 aikana 62 uutta hankehakemusta sähköisenä Hyrrä-asiointijärjestelmässä. Näiden lisäksi työntekijät kävivät läpi useita hankeaihoita. Leader Suupohjan hallitus käsitteli 55 hankehakemusta. Näistä 28 oli yritystukia ja 27 hanketukia. Yritystukien päätöksenteko käynnistyi marraskuussa, mutta päätöksiä ei ELY-keskuksesta vielä vuoden loppuun mennessä saatu.

Vuoden 2023 myöntövaltuus jakautui julkisen rahoituksen (EU 43 %, valtio 37 % ja kunta 20 %) osalta seuraavasti:

Yritys- ja hanketuet

Myöntövaltuus	691.627,91 €
Toimintaraha	
Toimintarahaa myöntövaltuus (v. 2023–2027)	1.055.116,28 €.

Toimintaraha myönnettiin edellisistä ohjelmakausista poiketen kerralla vuonna 2023 koko ohjelmakaudelle 2023–2027. Käytännössä toimintarahaa sai hakea vuonna 2023 ennakon, joka oli 390.393,02 €. Loput toimintarahasta maksetaan Leader-ryhmälle hankkeiden maksuhakemusten toteutumisen mukaisesti. Yritys- ja hanketukiin vaaditaan lähes poikkeuksetta mukaan myös yksityistä rahoitusta. Ministeriön suositus on, että sitä kertyisi koko ohjelmakauden aikana 35 % kokonaiskehyksestä.

Uuden rahoituskauden kanssa samaan aikaan käynnissä oli myös ohjelmakauden 2014–2022 toimet, eli omien hankkeiden toteuttaminen sekä muiden hakijatahojen hankkeiden toteuttamisessa avustaminen tarpeen mukaan.

Omistajanvaihdoksilla kasvua ja elinvoimaa -hankkeen tavoitteena oli edistää yritysten hallittuja ja onnistuneita omistajan-/sukupolvenvaihdoksia. Hankkeessa kartoitettiin alueella toimivia omistajan-/sukupolvenvaihdosten tarpeessa olevia yrityksiä ja yrittäjiä, järjestettiin kiinnostuneille infotilaisuuksia alaan liittyvistä teemoista ja tiedotettiin palveluista, joita yrityksillä on mahdollisuus käyttää yrityskaupan yhteydessä.

Visit Suupohja sykähdyttää – hankkeen tavoitteena on lisätä Visit Suupohja -sivuston näkyvyyttä ja tunnettuutta sekä sisältöjä. Hankkeessa keskitytään myös sisältöjen monimediaiseen ja -kanavaiseen viestintään.

KYLÄT

Kylien kehittämistä ja aktivointia tehtiin **Kylille III** –hankkeen avulla. Hanketta toteuttivat Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmät yhdessä ja sitä rahoitti Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus. Samalla toimintamallilla toteutetaan **Vauhtia valokuituun** -hanketta, jonka tavoitteena on saada valokuitu mahdollisimman monen eteläpohjalaisen saataville. Hankkeessa tiedotetaan valokuidun eduista ja sen tuomista mahdollisuuksista, sekä aktivoidaan eri tahoja valokuituhankkeisiin.

Somevaikuttajien opintomatka maalle. Leader Suupohja oli mukana Suomen kylät ry:n, Etelä-Pohjanmaan liiton ja kumppanikuntien, -järjestöjen ja -yritysten kanssa järjestämässä viidelle somevaikuttajalle opinto- ja tutustumismatkan maalle. Matka järjestettiin 7.-9.6.2023. Leader Suupohjan toimialueella somevaikuttajat vierailivat eri kohteissa Kauhajoella ja Kurikassa.

NUORET

Tulevaisuuden tekijät -hankkeessa järjestettiin nuorille media- ja ympäristökasvatustoimintaa sekä rohkaistiin heitä osallisuuteen ja vaikuttamiseen. Tavoitteena oli myös kehittää aiemmin perustetun nuorisosaaston jäsenten osaamista sekä tarjota alueen nuorille kansainvälisiä kokemuksia.

KANSAINVÄLISYYS

Tulevaisuuden tekijät -hankkeessa on toteutettu yhdessä Leader Kuudesta kansa nuorisovaihtoja Erasmus+-rahoituksella.

MUUT

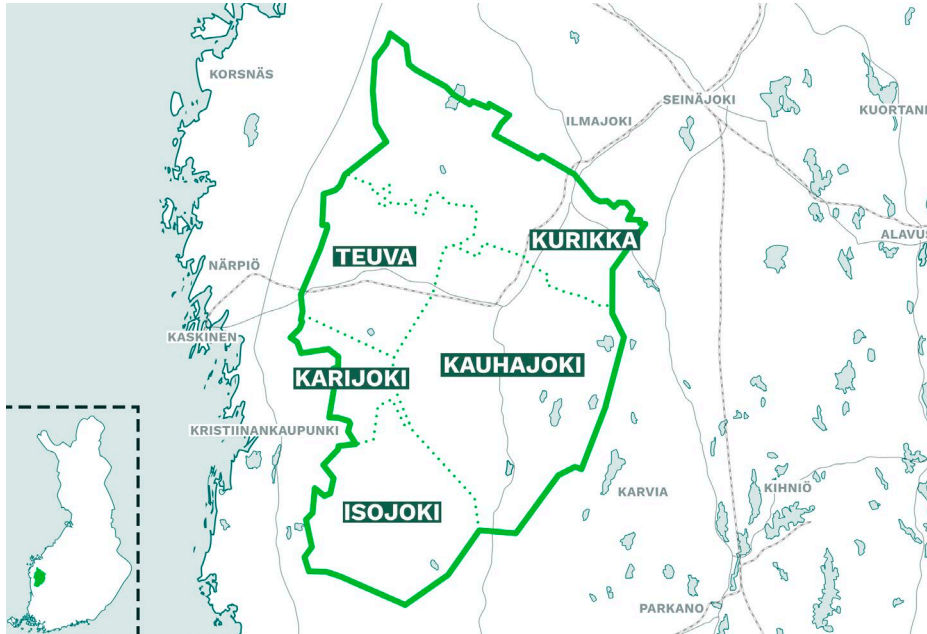
Yritys-, Yhteisö- ja Nuorisoleader -rahalle oli kysyntää toimintavuoden aikana. Varsinkin YritysLeader-hakemuksia otettiin vastaan niin paljon, että rahoituskehystä oli lisättävä vuoden kuluessa. MiniLeader-rahoitus on Leader Suupohjan omista varoista myönnettävä rahoitusmuoto yrityksille, yhteisöille ja nuorten ryhmille. Hakijayrityksen tai -yhdistyksen tulee olla Suupohjan Kehittämisyhdistys ry:n jäsen. Vuoden 2023 aikana myönnettiin YritysLeader-rahaa 28 yritykselle ja YhteisöLeader-rahaa 12 yhdistykselle.

Leader Suupohjan työntekijät ja hallituksen jäsenet osallistuivat toimintavuoden aikana eri työryhmiin ja kokoonpanoihin, joiden tavoitteena on alueen kehittäminen. Aluekehitystyön kautta yhdistyksen toimikenttä on pelkkää Leader-toimintaa laajempi ja tämä on edelleen vahvistunut, kun alueella ei ole montakaan seudullista toimijaa, joka voisi toimia esim. seudullisten hankkeiden hakijoina. Yhdistys onkin nähtävä kehittämisprosessia ylläpitävänä ja ihmisiä kehittämistoimintaan innostavana sekä valmentavana tahona.

2. Yhdistystoiminta

Leader Suupohja on Isojoen, Karijoen, Kauhajoen, Kurikan (pl. Jalasjärven alue) ja Teuvan alueella toimiva riippumaton maaseudun kehittämisorganisaatio. Toteutamme alueella EU-osarahoitteista Leader-ohjelmaa. Toimintaamme kuuluu niin paikallisen, seudullisen kuin kansainvälisenkin kehittämistoiminnan hankkeistaminen järjestö-, julkisyhteisö- ja yrityspuolella. Yhdistys on eri tavoin osallisena alueen kehittämistoiminnassa vastaten myös alueen kylien ja yhteisöjen kehittämisestä.

Kuva 1. Yhdistyksen toiminta-alue Leader-ohjelmakaudella 2023-2027.

Yhdistyksen tarkoituksena on kannustaa toiminta-alueensa asukkaita, yrityksiä, yhteisöjä ja kuntia yhteistyöhön alueen kehittämiseksi ja maaseudun elinvoimaisuuden parantamiseksi sekä lisätä maaseudun kehittämiseen liittyvää osaamista ja kokemustenvaihtoa eri maaseutualueiden välillä kansainvälinen yhteistyö mukaan lukien.

Tarkoituksen toteuttamiseksi yhdistys:

1. Osallistuu maaseudun kehittämisohjelmien toteuttamiseen paikallisia voimia ja omatoimisuutta hyödyntäen.
2. Tekee yhteistyötä asukkaiden, yritysten, yhteisöjen ja muiden organisaatioiden kanssa.
3. Laatii ja toteuttaa kehittämissuunnitelmia.
4. Neuvoo ja opastaa toiminta-alueensa asukkaita, yrityksiä, yhteisöjä ja muita organisaatioita maaseudun kehittämiseen liittyvissä asioissa.
5. Järjestää toiminta-alueellaan koulutus-, neuvonta- ja tiedotustilaisuuksia.
6. Toimii maaseudun kehittämisasioissa jäsentensä yhteistyöelimenä.
7. Tekee aloitteita eri viranomaisille.
8. Harjoittaa tiedotus- ja julkaisutoimintaa.
9. Tekee maaseudun kehittämiseen liittyviä selvityksiä.

2.1. Toimintaperiaatteet

2.1.1. Toiminta-ajatus

Yhdistyksen toiminta-ajatuksena on alueen elinvoiman eli paikallisten palveluiden ja työllisyyden, sekä alueen ja sen asukkaiden hyvinvoinnin ja viihtyvyyden lisääminen osallistumalla seudulliseen kehittämiseen sekä rahoittamalla että toteuttamalla hankkeita.

2.1.2. Visio

Visio on, että vuonna 2027 Suupohjan alue on elinvoimainen, uudistuva ja älykäs maaseutualue. Se tarjoaa kaiken ikäisille asukkailla yhteisöllistä elämänmenoa, saatavettavia palveluita sekä turvallisen ja kestävä asuin ympäristön. Yrityksille se mahdollistaa kannattavan toimintaympäristön ja yrittämisen edellytykset sekä osaavan työvoiman saannin. Hyvinvointia sekä alueen pito- ja

vetovoimaa vahvistavat alueen ainutlaatuinen luonto ja monimuotoinen kulttuuritarjonta. Aluetta kehitetään kestävästi ja kansainvälisyyttä hyödyntäen.

2.1.3. Arvot

Arvot kuvastavat toimintaamme ja muistuttavat, mitkä asiat olemme kokeneet yhteisesti tärkeiksi. Yhdistyksen toimintaa ohjaavat seuraavat arvot: 1. paikallisuus, 2. asiakaslähtöisyys, 3. elinvoimaisuus, 4. avoimuus ja 5. aktiivisuus.

Paikallisuus tarkoittaa, että olemme toimija, joka kehittää aluetta ruohonjuuritasolta lähtien ja toimii "aidosti lähellä asiakasta".

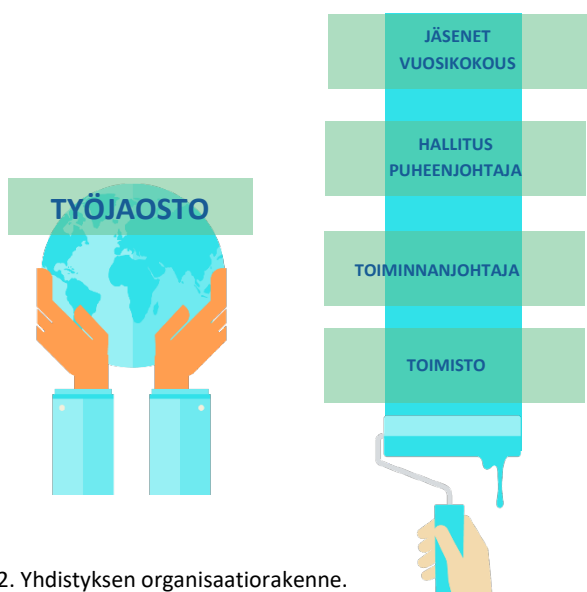
Asiakaslähtöisyys tarkoittaa yhdistyksessä sitä, että pyrimme toiminnassamme huomioimaan jokaisen asiakkaan yksilölliset tarpeet, palvelumme ovat monipuolisia ja toimimme joustavasti sekä tasa-arvoisesti.

Alueen elinvoimaisuus on tärkeää, ja pyrimme toimintamme kautta vahvistamaan alueen hyvinvointia ja elinkeinotoimintaa.

Toimimalla avoimesti vahvistamme asiakkaiden ja muiden sidosryhmien luottamusta meihin.

Yhdistyksen vahvuutena on työntekijöiden, hallituksen ja muiden luottamushenkilöiden sitoutuneisuus tekemäänsä työhön. Yhdistys tunnetaan alueella aktiivisena toimijana ja aktivoijana. Yhdistys on vahvasti sitoutunut edistämään seutukunnan hyvinvointia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

2.2. Organisaatio

Kuva 2. Yhdistyksen organisaatiorakenne.

2.2.1. Yhdistyksen kokous

Yhdistyksen ylintä päätösvaltaa käyttää yhdistyksen kokous. Yhdistyksen vuosikokous pidetään vuosittain viimeistään huhtikuun loppuun mennessä. Vuosikokous pidettiin 13.4.2023 Teuvalla.

Yleisen kokouksen yhteydessä jaetaan vuosittain ansiomerkit Leader-toiminnassa ansioituneille. Ansiomerkkejä myönnetään yhdistyksen hallituksen varsinaisille jäsenille ja työntekijöille, joille tulee vaadittavat vuodet täyteen. Hopeisen ansiomerkin sai vuonna 2023 kehittämisasiantuntija Tuija Takamäki.

2.2.2. Hallitus

Yhdistyksen toimeenpanevana elimenä on hallitus, johon kuuluu 15 varsinaista jäsentä. Varsinaisille jäsenille valitaan henkilökohtaiset varajäsenet. Varsinaisten jäsenten ja varajäsenten tulee edustaa tasapuolisesti maa- ja metsätalousministeriön kolmikantavaatimuksen mukaisesti paikallista yksityistä sektoria, julkista sektoria sekä yleishyödyllisiä yhteisöjä. Hallituksessa tulee olla vähintään yksi jäsen jokaisesta yhdistyksen toimialueen kunnasta. Vuodesta 2020 lähtien kuntien paikkajako on ollut seuraava: Kauhajoki 4, Kurikka 4, Teuva 3, Isojoki 2 ja Karijoki 2.

Hallituksen varsinaisten jäsenten yhtäjaksoinen enimmäisaika hallituksessa ei saa olla pidempi kuin kuuden toimikauden mittainen. Puheenjohtaja- ja varajäsenvuosia ei lasketa hallituksen jäsenen toimivuosiin. Hallituksen varsinaisten jäsenten ja varajäsenten toimikausi on vuosi.

Toimintavuoden 2023 aikana oli kymmenen hallituksen kokousta. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Aki Ollikkala 13.4.2023 saakka ja siitä lähtien Markku Saloranta. Sihteerinä on toiminut kehittämisiantuntija Mirka Puska.

Kuva 3. Leader Suupohjan hallituksen jäsenet syyskauden aloituskokouksessa 30.8.2023 Myrkyn nuorisoseuralla Karijoella.

Suupohjan Kehittämisyhdistys ry:n hallitus 2023			
Varsinainen jäsen	Läsnä	Varajäsen	Läsnä
Saksa Ilpo	6/7	Kittilä Hannu	0/7
Mettälä Miko	7/10	Nummijoki Päivi	1/10
Blommendahl Markus	7/10	Hydén Markku	1/10
Harjunpää Arja	2/10	Aalto Rami	3/10
Perälä Jaana	8/10	Liukku Pia	0/10
Aura Kaija	10/10	Hirvelä Sari	0/10
Herrala Antti, vpj	8/10	Alakortes Anna	0/10
Alakortes Janne	4/7	Kortesniemi Markku	1/10
Ruutiainen Mika	6/10	Haavisto Aino	0/10
Ollikkala Ari	5/7	Heikkilä, Ville	0/7
Saloranta Markku, pj	10/10	Laitala Anne	0/10
Isomäki Kaisa	5/10	Piipari Petri	0/10
Uusitalo Marjaana	10/10	Hiula-Honkanen Ulla	0/10
Venäläinen Eija	7/10	Myllymäki Virpi	2/10
Jyräkoski Paula	7/7	Saarikoski Jenna	0/3
Vuosikokouksessa pois jääneet			
Ollikkala Aki, pj	3/3		
Ylikoski Sirkku	1/3		
Pitkäranta Jukka	3/3		
Salmela Anu	1/3	Syvälouma Saija	0/3

Läsnäolo yht. 118 kpl **78,67 %**
Kokouksia 10*15hlö=150 kpl, jos kaikki olisivat olleet läsnä kokouksissa

Hallitus valitsee keskuudestaan työjaoston, johon kuuluu hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä 3-5 hallituksen varsi-naista jäsentä. Työjaoston puheenjohtajana toimii hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajana hallituksen varapuheenjohtaja. Työjaoston tehtävänä on valmistella hallitukselle esitettävät henkilöstöhallintoon liittyvät asiat sekä toimia toiminnanjohtajan ja toimiston välittömänä työnantajana. Vuonna 2023 työjaosto kokoontui kerran.

Työjaoston jäseniksi valittiin 11.5.2023:

Markku Saloranta	Kurikka
Herrala Antti	Isojoki
Kaija Aura	Teuva
Uusitalo Marjaana	Karjoki
Miko Mettälä	Kauhajoki

Työjaoston sihteerinä on toiminnanjohtaja Hanna-Leena Pihlajaniemi.

2.2.3. Toimialaryhmät

Hallitus voi perustaa tarvittaessa toimialakohtaisia työryhmiä ja muita toimikuntia, joihin kuuluu vähintään yksi hallituksen jäsen. Toimialakohtaisiin ryhmiin voidaan tarvittaessa kutsua myös yhdistyksen ulkopuolisia asiantuntijajäseniä. Vuoden 2023 ei kokoon-tunut toimialaryhmiä.

2.2.4. Elinkeinojaosto

Vuoden 2023 syksyllä toimintansa aloitti elinkeinojaosto. Se käsittelee uuden rahoituskauden yritystukia ja elinkeinon kehittämi-seen liittyviä hakemuksia sekä yleisesti alueen elinkeinohenkilöiden tiedonvaihtoa varten. Elinkeinojaosto ei tee hallitukselle varsi-naisia rahoitusesityksiä. Vuoden 2023 aikana elinkeinojaosto kokoontui neljä kertaa.

Elinkeinojaoston jäseniä ovat:

Carita Latikka	Kauhajoki
Juha Niemelä	Teuva
Kimmo Siukola	Isojoki / Karjoki
Reetta Yli-Hynnilä	Kurikka
Janne Alakortes	Isojoki / Leader Suupohjan hallitus

Elinkeinojaoston koolle kutsuja ja sihteerin on toiminnanjohtaja Hanna-Leena Pihlajaniemi.

2.2.5. Nuorisajaosto

Nuorisajaosto on toiminut vuodesta 2022 saakka. Jaoston puheenjohtaja on Luukas Kormano Teuvalta ja varapuheenjohtaja Pauli Pitkämäki Kauhajoelta. Jaoston muita jäseniä olivat vuoden aikana Taru Koivisto, Emma Salmenoksa ja Heini Tolvanen Kauhajoelta sekä Onerva Niemi Kurikasta. Vuoden 2023 aikana nuorisajaosto kokoontui neljä kertaa.

Nuoria aktivoitiin jaoston toimintaan mm. lehtiartikkelien, some-markkinoinnin, messujen ja kouluvierailujen avulla. Jaosto koostuu toiminta-alueen aktiivisista, vaikuttamishaluisista nuorista, jotka haluavat olla mukana vaikuttamassa nuorten asumisen, elämisen ja harrastamisen mahdollisuuksiin alueella. Jaosto myös aktivoi ja arvioi NuorisoLeader-rahahakemuksia, toteuttaa erilaisia nuorten tapahtumia ja osallistuu valtakunnalliseen nuoriso-Leader-toimintaan.

Nuoriso-Leader
virtaa nuorilta nuorille.

Kuva 4. Nuorisajaosto kokoussamassa.

2.2.6. Toimisto

Hallituksen alaisena toimii yhdistyksen toimisto. Toimiston tehtävänä on toteuttaa yhdistyksen toimintasuunnitelmaa hallituksen ja työjaoston antamien ohjeiden mukaan. Toimiston esimiehenä toimii toiminnanjohtaja.

Yhdistyksen työntekijöiden nimikkeen uudistettiin huhtikuussa 2023.

Leader Suupohjan palveluksessa ovat toimintavuoden 2023 aikana olleet:

- Hanna-Leena Pihlajaniemi, toiminnanjohtaja
- Mirka Puska, kehittämisasiantuntija
- Jaana Peltoniemi, talousasiantuntija
- Tuija Takamäki, kehittämisasiantuntija
- Janne Taipaleenmäki, hankevastaava
- Aili Raudla-Majakangas, hankevastaava
- Riikka Timonen, hankevastaava
- Elli-Noora Kivelä, kesätyöntekijä 1.6.-31.8.2023

Toimiston sijainti

Leader Suupohjan toimistot sijaitsevat Kauhajoella ja Kurikassa. Kauhajoen toimisto on avoinna maanantaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin klo 10–15 ja muina aikoina sovittaessa. Kurikan toimisto sijaitsee Yrityspalvelupiste Formussa ja siellä toimisto on avoinna tiistaisin, torstaisin tai erikseen sovittaessa.

Kauhajoen toimiston käyntiosoite:

Kurikan toimiston käyntiosoite:

Postiosoite:

Puistotie 51, 61800 Kauhajoki.

Keskuspuistikko 14, 61300 Kurikka.

Suupohjan Kehittämisyhdistys ry/Leader Suupohja
Puistotie 51, 61800 Kauhajoki.

Kuva 5. Leader Suupohjan henkilöstöä 2023. Kuvassa vasemmalta Mirka Puska, Tuija Takamäki, Riikka Timonen, Aili Raudla-Majakangas, Jaana Peltoniemi, Hanna-Leena Pihlajaniemi ja Janne Taipaleenmäki.

2.3. Jäsenyys

Yhdistyksen varsinaisia jäseniä voivat olla yhdistyksen toiminta-alueella toimivat oikeustoimikelpoiset yhteisöt, yritykset ja toiminta-alueen kehittämisestä kiinnostuneet yksityiset henkilöt. Yhdistyksen jäsenrekisterissä oli joulukuun lopussa 2023 yhteensä 278 jäsentä. **Kuntajäsenten lukumäärä 31.12.2023 on 5**; Isojoki, Kurikka, Karijoki, Kauhajoki ja Teuva. Kuntien vuotuinen jäsenmaksu on 170 €. Yhdistyksellä on **yritys- tai yhteisöjäseniä 170**. Yritys- ja yhteisöjäsenten jäsenmaksu on 35 € vuodessa. Yhdistyksellä oli toimintavuoden lopussa **103 henkilöjäsentä**. Henkilöjäsenten jäsenmaksu on 10 € vuodessa. Yhdistyksellä voi olla myös kannatusjäsenenä yksityinen tai juridinen henkilö. Yhdistyksellä ei toimintavuoden aikana ollut kannatusjäseniä.

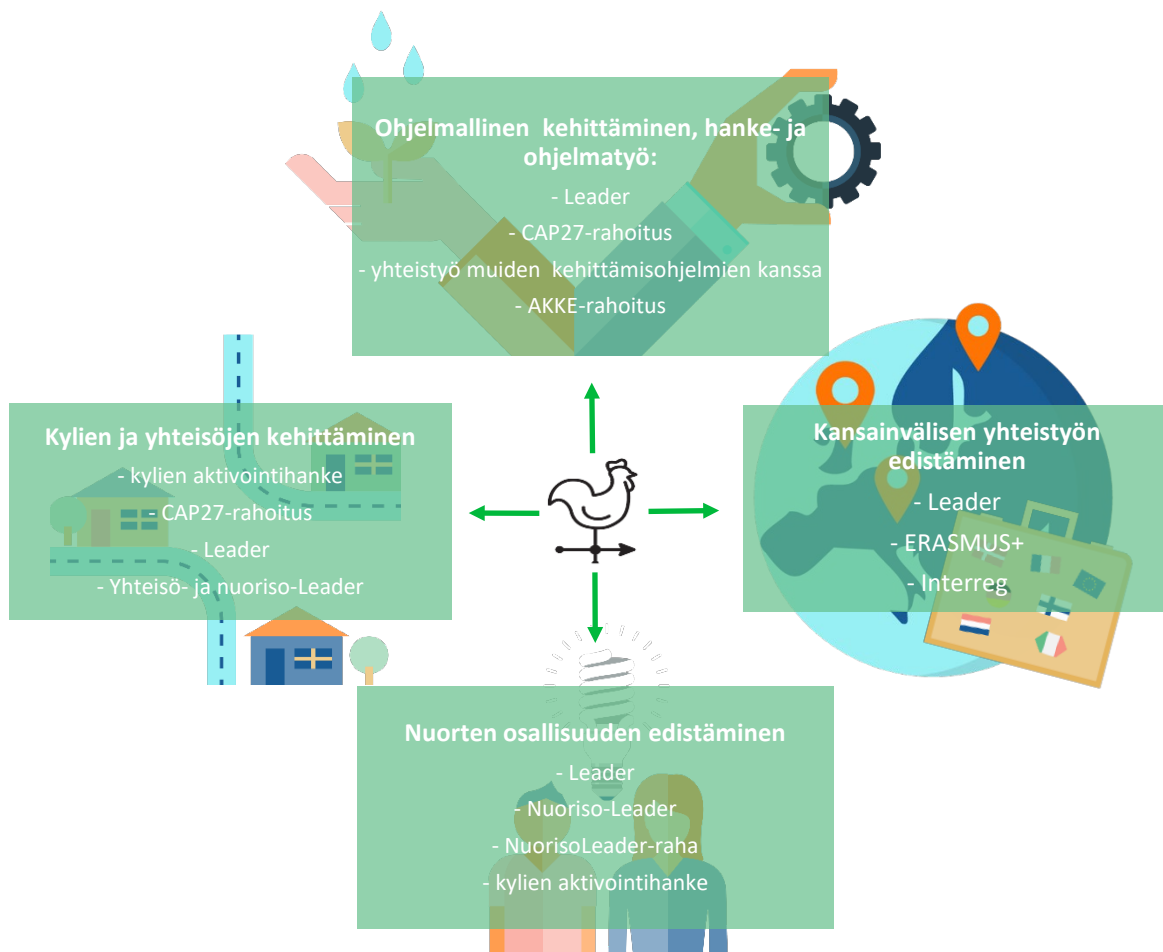
2.4. Tilintarkastajat ja tilitoimisto

Yhdistyksen tilintarkastajana toimii HT, JHT Tuomas Mettomäki ja varalla tilintarkastusyhteisö SYS Audit Oy. Kirjanpidon ja palkanlaskennan tekee Tilitoimisto Wanha Werstas Oy.

3. Suupohjan Kehittämisyhdistyksen toiminta-alueet

Yhdistyksen sääntöjen mukainen toiminta on jaettu neljään eri toiminta-alueeseen, jotka on ositettu alla olevassa kuvassa. Toiminta-alueet ovat:

- ✓ *Ohjelmallinen seudullinen kehittäminen. Toiminta käsittää hankkeiden ja kehittämisohjelmien suunnittelun, koordinoinnin ja toteutuksen. Hankkeet voivat olla joko yhdistyksen omia tai muille tehtäviä toimeksiantoja.*
- ✓ *Kansainvälisen yhteistyön edistäminen. Toiminta käsittää eurooppalaisen LEADER-verkoston ja myös muiden ohjelmien kautta tehtävän yhteistyön. Hankkeet voivat olla joko yhdistyksen omia tai muille tehtäviä toimeksiantoja.*
- ✓ *Kylien ja paikallisyhteisöjen kehittäminen. Kylien ja paikallisyhteisöjen ja niiden palveluiden sekä asumismahdollisuuksien kehittäminen eri ohjelmien avulla.*
- ✓ *Nuorten osallisuuden edistäminen. Nuorten aktivointi ja hanketoimintaan tutustuttaminen muun muassa Nuorisoleader-toimintatapaa hyödyntäen.*

Kuva 6. Yhdistyksen toiminta-alueet.

3.1. Ohjelmallinen seudullinen kehittäminen

3.1.1. Leader-toiminta

Leader Suupohjan vuoden 2023 pääpaino oli uuden rahoituskauden käynnistämässä Virtaa viisikkoon -kehittämisstrategian pohjalta. Lisäksi keskityttiin omien hankkeiden toteutukseen sekä tiedotus- ja aktivointityöhön. Yhdistyksen hallitus pääsi syksystä alkaen tekemään päätöksiä rahoitettavista hankkeista. Vuonna 2023 Leader Suupohjan julkinen rahoituskehys hankkeisiin oli 691.627,91 €, josta Suupohjan alueen kuntien rahoitusosuus oli 138.327,91 € (20 %).

Vuoden 2023 aikana toteutettiin edelleen myös kauden 2014–2022 rahoitettuja hankkeita. Leader Suupohja toteutti kolme omaa hanketta. Muille toimijoille rahoitettuja hankkeita oli käynnissä 31.12.2023 21 kappaletta. Hankkeisiin tehtiin vuoden ajan tarvittaessa hanke- ja maksatusneuvontaa.

3.1.1.1. Leader-rahoituskausi 2023–2027

Uusi rahoituskausi alkoi virallisesti 1.1.2023. Leader-ryhmät valittiin 26.1.2023 ja sopimus paikallisen kehittämisstrategian toteuttamista koskevista ehdoista ja muista Leader-toiminnassa huomioon otettavista seikoista allekirjoitettiin Säätytalolla Helsingissä 10.2.2023. Sopimuksen osapuolina oli Leader Suupohjan lisäksi maa- ja metsätalousministeriö sekä ruokavirasto.

Kuva 7. Leader Suupohjan toiminnanjohtaja Hanna-Leena Pihlajaniemi ja hallituksen puheenjohtaja Aki Ollikkala allekirjoittamassa sopimusta yhdessä maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvisen ja ruokaviraston pääjohtajan Antti-Jussi Oikarisen kanssa.

Leader Suupohjalle myönnettiin rahoituskaudelle 2023–2027 julkista rahoitusta yhteensä 5,6 M€. Siitä hanke- ja yritystukiin suunnattu rahoitus on 4,6 M€ ja toimintarahaan 1,05 M€. Vuositasolla rahoituskehys on hyvin samansuuruinen kuin edelliselläkin ohjelmakaudella. Toimintarahaa ennakko haettiin keväällä 2023 ja sitä myönnettiin 390.393,02 €. Leader-rahoituksen haut avautuivat Hyrrä-asiointijärjestelmässä kesäkuun 2023 loppupuolella yritystukien sekä yleishyödyllisten investointi ja kehittämishankkeiden osalta. Joulukuussa 2023 haettavaksi tulivat alueiden väliset kehittämishankkeet. Sen sijaan uusien pienhankkeiden haku ei vielä vuoden 2023 aikana avautunut. Yritystukien päätöksenteko alkoi marraskuussa, hanketukien päätöksenteon alkaminen sen sijaan siirtyi vuodelle 2024.

3.1.2. Vuonna 2023 rahoitetut Leader-hankkeet

Vuoden 2023 aikana Leader Suupohja vastaanotti 62 uutta hankehakemusta, jotka kaikki jätettiin sähköisenä Hyrrä-järjestelmässä. Hakemuksista 28 koski yritystukia ja 27 hanketukia. Näiden lisäksi työntekijät kävivät läpi useita hankeaihoita. Vuoden aikana ei vielä saatu rahoituspäätöksiä ELY-keskuksesta.

3.1.3. Yhdistyksen omat ohjelmallisen kehittämisen hankkeet 2023

3.1.3.1. Toimintaraha siirtymäkausi ja Toimintaraha 2023–2027

(Toteutusaika 1.1.2022–30.4.2025 ja 26.1.2023–31.12.2029)

Leader Suupohja on yksi Suomen 52 Leader-toimintaryhmästä myös ohjelmakaudella 2023–2027. Toimintarahalla mahdollistetaan Leader-ryhmän toiminta ja aktivoidaan alueen asukkaita ja toimijoita kotiseutunsa kehittämiseen sekä lisätään heidän tietämystään Leader-ohjelmasta.

Toimintaraha-hankkeessa toteutettuja keskeisiä toimenpiteitä ovat:

1. Leader-toimiston ylläpitäminen Kauhajoella sekä yrityspalvelupiste Formussa Kurikassa.
2. Leader-strategian koordinointi, jota varten on palkattu toiminnanjohtaja, talousasiantuntija ja kehittämisasiantuntija.
3. Työntekijöiden osaamisen parantaminen.
4. Leader-ryhmän hallituksen, työjaoston sekä muiden mahdollisten Leader-toimintaan liittyvien työryhmien, kuten elinkeinojaosto ja nuorisajaosto, toiminnan mahdollistaminen.
5. Leader-strategiasta tiedottaminen, erilaisten tiedotustilaisuuksien järjestäminen ja tiedotusmateriaalin tekeminen.
6. Hankehakijoiden ja -vetäjien opastaminen ja neuvominen.
7. Leader-toimiston yhteistyösuhteiden ja verkostosuhteiden hoitaminen.
8. Kansainvälisten yhteistyöhankkeiden valmistelu.

Keskeisiä toimia vuoden 2023 aikana olivat:

Toimintavuoden aikana keskityttiin pääsääntöisesti rahoituskauden 2023-2027 käynnistämiseen. Niin sidosryhmille kuin uusille ja vanhoille asiakkaillekin tiedotettiin uuden ohjelmakauden alkamisesta, Virtaa viisikkoon -kehittämisstrategiasta ja erilaisista tukimahdollisuuksista. Hakijoita opastettiin ja aktivoitiin rahoitushakemusten tekemiseen sekä opastettiin uudistetun Hyrrän käyttöön.

Kesä-elokuussa järjestettiin Leader Suupohja on the Road -kiertue kaikissa toiminta-alueen kunnissa osallistumalla kuntien kesämarkkinoille tai muuhun yleisötapahtumaan. Tarkoituksena oli tutustuttaa alueen asukkaita uuden kehittämisstrategian teemoihin sekä tiedottaa Leader-rahoitusmahdollisuuksista ja yhdistyksen toiminnasta yleensä. Vuoden aikana pidettiin kolme aloituspalaveria myönteisen päätöksen ohjelmakauden 2014–2022 varoista saaneille hankehakijoille.

Juuri rahoitushakujen avautumisen kynnyksellä järjestettiin hanketoimijoiden aamukahvit Kauhajoella. Aiheina olivat sekä uuden rahoituskauden mahdollisuudet mutta myös ohjelmakauden 2014-2022 päättymiseen liittyvät asiat. Koko vuoden ajan osallistuttiin muiden tahojen järjestämiin tai järjestettiin yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa yli 20 rahoituksesta kertovaa infotilaisuutta eri tahoille (yrittäjät, yhteisöt).

Eteläpohjalaisten Leader-ryhmien yhteinen viestintätiimi toimi säännöllisesti läpi vuoden. Samoin toiminnanjohtajat pitivät palaveriaan säännöllisesti. Yhteistyö uuden alueviestijä-mallin puitteissa alkoi ELY-keskukseen palkatun maaseutuviestinnän koordinaattorin, Emma Marttilan kanssa. Leader Pohjois-Satakunta kävi vierailulla alueellamme 20.2.2023 ja vastavierailun teimme Ikaalisiin 22.11.2023. Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien yhteistapaaminen ELY-keskuksen kanssa järjestettiin 26.10.2023 Kauhajoella IKH Areenalla. Kahdenvälinen kumppanuustapaaminen ELY-keskuksen kanssa pidettiin 2.5.2023.

Leader-ajankohtaispäivät järjestettiin livenä Savonlinnassa 23.-25.5.2023 ja etänä 16.11.2023.

Vuoden aikana on osallistuttu aktiivisesti ministeriön ja ruokaviraston järjestämiin uutta ohjelmakautta ja sen tukimuotoja koskeviin koulutuksiin.

Leader-tiedotustoiminta

Leader-toiminnan luonteeseen kuuluu avoimuus ja tietojen vaihto. Hyväksytyistä Leader-hankkeista ja yhdistyksen toiminnasta tiedotetaan Leader-ohjelmaan kuuluvan avoimuusperiaatteen mukaisesti yhdistyksen [www-sivuilla](http://www.sivuilla) osoitteessa www.leadersuu-pohja.fi. Muita viestintäkanavia ovat olleet sosiaalisen median kanavat, sähköinen uutiskirje, painetut ja sähköiset markkinointimateriaalit, paikallislehdet ja erilaiset tapahtumat sekä tilaisuudet verkon välityksellä ja livenä. Vuoden aikana panostettiin erityisesti sosiaalisen median sisällöntuotannon laajentamiseen ja säännöllistämiseen.

Vuoden aikana yhdistyksestä ja sen toteuttamista sekä rahoittamista hankkeista on ollut kymmeniä juttuja seudun paikallislehdissä ja maakuntalehdessä. Yhdistyksen sähköinen uutiskirje julkaistiin kuusi kertaa, ja se lähetettiin yhdistyksen jäsenille, luottamusmielille, medioiden edustajille ja tilaajille.

Toiminnanjohtaja Hanna-Leena Pihlajaniemi sekä kehittämissuunnittelija Mirka Puska toimivat Leader Suupohjan edustajina seutukunnallisessa viestintätiimissä sekä Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien viestintätiimissä. Lisäksi Mirka Puska toimii yhtenä Leader-ryhmien edustajana valtakunnallisessa Leader-viestintätyöryhmässä. Puska on osallistunut säännöllisesti myös valtakunnallisen viestintäverkoston tapaamisiin ja työpajoihin. Viestinnästä vastaavat työntekijät ovat osallistuneet viestintä- ja tiedotusaiheisiin koulutuksiin omalla alueella ja valtakunnallisesti.

Yhdistyksen toimiston ja hallituksen edustajat ovat osallistuneet ruokaviraston, maa- ja metsätalousministeriön, maaseutuverkoston palveluiden ja ELY-keskuksen järjestämiin koulutustilaisuuksiin sekä muihin tarpeelliseksi kokemiinsa koulutuksiin ja tilaisuuksiin.

3.1.3.2 Omistajanvaihdoksilla kasvua ja elinvoimaa (Toteutusaika 15.2.2022-31.12.2023)

Suupohjan alueella on paljon yrittäjiä, jotka suunnittelevat yrityksensä myymistä seuraavan viiden vuoden sisällä. Pääosa yrityksistä on pieniä, alle 5 htv työllistäviä. Kaikille yrityksille ei löydy jatkajaa suvusta tai henkilökunnasta, joten jatkaja on löydettävä muualta. Myyntiin tulevien yritysten omistajat tarvitsevat monesti sparraamista sekä yritysasiantuntijaverkoston osaajien apua, että kaupan käynti saadaan vauhtiin. Samoin mahdolliset ostajat tarvitsevat apua yritysten löytymiseen sekä prosessin läpiviemiseen. Omistajanvaihdos-teema kaipasi alueellamme vahvempaa esille tuontia yleensäkin. Hankkeen päätavoitteena on edesauttaa yrityskauppojen syntymistä molempia osapuolia tyydyttävällä tavalla.

Vuoden 2023 aikana hankkeen puitteissa pidettiin kuusi omistajanvaihdostapahtumaa. Hanketta esiteltiin alueemme yrittäjähdistysten tilaisuuksissa, Leader Suupohjan kokouksissa sekä Kauhajoen ja Teuvan Rekrymessuilla. Hanke oli kesän ja syksyn aikana esillä myös Leader Suupohjan Leader On the Road kiertueella. Hankkeen järjestämiin tilaisuuksiin osallistui vuonna 2023 yli 200 omistajanvaihdoksista kiinnostunutta henkilöä, joista noin puolet oli joko yrittäjiä tai yrittäjäksi aikovia. Marraskuussa pidetyssä hankkeen lopputapahtumassa vierailtiin kolmessa omistajanvaihdoksen tehneessä yrityksessä ja illan seminaarin arvovieraaksi saatiin Suomen työministeri Arto Satonen. Kaikkien tapahtumien asiantuntijapuheenvuorot videoitiin ja ne ovat katsottavissa Leader Suupohjan verkkosivuilla. Vuoden 2023 aikana kuvattiin ja editoitiin kolme omistajanvaihdostarinaa, ne kaikki ovat katsottavissa Leader Suupohjan verkkosivuilla. Omistajanvaihdostilaisuuksista vinkattiin alueen lehdistölle ja hankevastaava kirjoitti myös itse lehtiartikkeleita julkaisutaviksi. Hankkeella suunniteltiin ja toteutettiin erilaisia esitteitä ja roll-upp sekä on kerätty verkkosivuille vapaasti käytettävissä oleva materiaalipankki.

Hankkeen projektiryhmä totesi, että hankkeen tavoitteet ovat toteutuneet erittäin hyvin. Projektiryhmä antoi seuraavan lausunnon hankkeen vaikutuksista: *Hanke on pitänyt hyvin esillä omistajanvaihdosasioita alueellamme ja nostanut tietoisuuteen valtavaa asiantuntijoiden määrää, jotka ovat käytettävissä yrityskauppojen eteenpäin viemisessä. Hankkeen kohderyhmä oli projektiryhmän mielestä varsin hankala tavoittaa, mutta hankkeessa tässä onnistuttiin hyvin. Hankkeesta jää paljon omistajanvaihdosaiheista materiaalia jatkokäyttöön. Projektiryhmä näkee, että alueemme kattava omistajanvaihdosaiheinen hanke olisi tarpeen myös jatkossa.*

Hankevastaavana toimii Aili Raudla-Majakangas.

3.1.3.3. Visit Suupohja sykehdyttää (Toteutusaika 1.1.2023-30.4.2024)

Visit Suupohja sykehdyttää -hankkeessa kehitetään Visit Suupohja -brändiä ja Visit Suupohja -sivustoa siten, että se vastaa yhä paremmin alueen asukkaiden ja matkailijoiden tarpeita. Matkailijat haluavat saada sivustolta yhä enemmän ja tarkempaa tietoa, mutta myös elämyksellistä sisältöä. Alueelta löytyy myös edelleen jonkin verran luontomatkailu- ja kulttuurikohteita, jotka puuttuvat kokonaan sivustolta tai niiden tiedot ovat vajavaisia.

Hankkeen avulla Visit Suupohjaa tuotiin esiin useissa tapahtumissa ja messuissa. Matkailusivustoa esiteltiin Visit Lakeuden järjestämässä aamiaisinfotilaisuudessa Porissa, START UP-nuorkauppakamareiden vuosikokouksessa Vaasassa sekä K50-messuilla Turussa. Näiden lisäksi osallistuimme Leader Suupohjan on the Road -kiertueelle.

Visit Suupohjan sosiaalista mediaa aktivoitiin paljon ja monipuolisesti, mikä johti seuraajamäärien nousuun. Isoin juttu oli vaikuttajamarkkinoinnin toteutuminen heinäkuussa. Somevaikuttaja Joutohetki, kävi vierailulla alueellamme ja teki siitä kattavat julkaisut omiin sosiaalisen median kanaviinsa. Lisäksi saimme blogitekstin julkaistavaksi nettisivuillemme. Itse sivustoa on myös kehitetty. Luontokohteet ja reitit -sivusto käännettiin ruotsiksi, lapsiperhekohteet kartoitettiin, leikkikentät kuvattiin ja lisättiin sivustolle, kohteiden tietoja on päivitetty ja muutamia kohteita on lisätty samoin alueen muistomerkit ja patsaat. Hankkeen kautta saimme hankittua alueellemme OutdoorActive-lisenssin monipuolistamaan reittien ja kohteiden julkaisuja.

Syksyn aikana järjestettiin myös seitsemän sosiaalisen median koulutusta, joiden aiheet vaihtelivat Facebookin ja Instagramin alkeista ja jatkokursseista aina Etelä-Pohjanmaan tapahtumakalenterin käyttökoulutukseen. Koulutukset vedettiin Tuija Takamäen ja Riikka Timosen toimesta. Koulutuksia järjestettiin Kauhajoella ja Kurikassa. Myös seutuviestintätiimi sai kattavan sosiaalisen median ohjeistuksen liittyen Visit Suupohjan päivittämiseen.

Hankevastaavana toimii Riikka Timonen. Hankkeessa työskenteli myös kesätyöntekijä Elli-Noora Kivelä kesäkuusta elokuun loppuun. Hän toteutti muun muassa leikkikenttien kartoitusta ja kuvausta.

3.2. Kansainvälinen toiminta

3.2.1. Yhdistyksen omat kansainväliset hankkeet 2023

Yhdistyksellä ei ollut käynnissä omia kansainvälisiä hankkeita vuoden 2023 aikana. Tulevaisuuden tekijät -hankkeessa osallistuttiin kansainväliseen nuorisovaihtotoimintaan Erasmus+-rahoituksen kautta yhdessä Leader Kuudesta kanssa.

3.3. Kylien kehittäminen

Vuonna 2023 kylä kehitettiin Leader-toiminnan lisäksi Kylille III-hankkeen, uuden Tulevaisuuden kylä 2.0 -hankkeen ja YhteisöLeader-raham avulla. Yhteistyö kylätoiminnan saralla on ollut vilkasta myös muiden eteläpohjalaisten kylätoimijoiden ja Leader-ryhmien kanssa.

3.3.1. Yhdistyksen omat kylien kehittämishankkeet 2023

3.3.1.1. Kylille III

(Toteutusaika 1.1.2020 – 31.12.2023)

Hanketta toteuttivat Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmät yhdessä ja hankkeen hallinnoijana toimi Leader Aisapari. Hankkeelle saatiin rahoitus Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksesta. Jokainen hankevetäjä keräsi ensin omasta vastuuteemastaan tarvittavat pohjatiedot, toteutti teeman toimenpiteitä omalla alueellaan ja loi toimintamallin. Tämän jälkeen teeman toimenpiteet ja toteutustavat muokattiin kunkin ryhmän alueelle sopiviksi ja toteutettaviksi. Näin teemoissa päästiin syvemmälle ja hyviä käytäntöjä sekä toimintoja jakamalla päästiin entistä pidemmälle.

Teema **"Osaava ja osallistava kylä"** (Leader Aisapari) on vahvistanut kylien, yhdistysten ja kuntien välistä vuorovaikutusta järjestämällä tapahtumia ja digitaalisia kohtaamisia, kuten "Kunta tulee kylään" -kierrokset ja virtuaaliset kumppanuuspyödyt. Yhteistyö eri hankkeiden kanssa, webinaarit ja sosiaalisen median kampanjat ovat lisänneet kylien näkyvyyttä ja palveluiden tunnettua. Kyläil-tamat sekä fyysisesti että etänä sekä digitaalisen osallisuuden edistämiseen tähtäävät toimenpiteet korostivat sekä digitaalisen osaamisen että perinteisten yhteisötapahtumien merkitystä. Näiden toimenpiteiden kautta on syvennetty alueellista yhteistyötä ja osallisuutta, yhdistäen asukkaita sekä virtuaalisesti että kasvokkain.

"Kiertotaloutta kylille" -teemassa (Leader Kuudesta) keskityttiin kiertotalouden edistämiseen tiedotuskampanjoiden, energiansäästöneuvonnan ja kestävän elämäntavan tapahtumien kautta. Yhteistyössä Thermopoliksen ja muiden kumppaneiden kanssa järjestettiin esimerkiksi energiateemaisia iltoja ja webinaareja. KESTÄVÄ KYLÄ -tapahtumapäivät tarjosivat tietoa mm. kierrätyksestä, biohiilutuksesta ja lähiruoasta. Teema herätti kyläläiset pohtimaan omia kulutusvalintojaan ja tukemaan paikallisia, kestäviä toimintatapoja.

"Hyvinvoivat kylät" -teemassa (Leader Suupohja) korostettiin luonnon hyvinvointivaikutuksia mm. järjestämällä hyvinvointitapahtumia, joissa yhdistettiin tietoa ja toiminnallisuutta. Markkinointitoimenpiteet, kuten paikallisten luontokohteiden esille tuominen verkkoalustoilla, kannustivat ihmisiä tutustumaan lähiympäristöönsä ja hyödyntämään sen tarjoamia mahdollisuuksia. Luontoretket, maastopyöräily, patikointi ja avantouinti tarjosivat elämyksiä ja fyysisen aktiivisuuden iloa. Hyvinvointi-illat ja -tapahtumat, kuten IhaNainen ja Hyvinvointihaaste, edistivät kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kannustivat jokaisen henkilökohtaiseen hyvinvointiin panostamiseen. Teema vahvisti yhteisöllisyyttä ja lisäsi oman asuinseudun arvostusta, korostaen yhdessä tekemisen merkitystä ja luonnon läheisyyden hyödyntämistä hyvinvoinnin edistämisessä.

"Arjen turvaa kylille" -teemassa (Leader Liiveri) keskityttiin kylien turvallisuuden ja varautumisen edistämiseen. Turvallisuus ja varautuminen -projektiryhmän kanssa suunniteltiin ja toteutettiin "Turvallisuus kuntoon kylillä" -webinaari, jossa asiantuntijat jakoivat tietoa laajalle yleisölle. Kylien turvallisuus- ja varautumissuunnitelmia kehitettiin yhdessä asukkaiden kanssa, ja SPR:n sekä VA-PEPAN kanssa tehty yhteistyö oli tiivistä, kattaen koulutukset ja tukitoimet, erityisesti koronaviruksen aikana. Sydäniskurien käytön esittelyt ja varautumisinfolaisuudet 72 tuntia -konseptin mukaisesti lisäsivät tietoisuutta ja valmiutta häiriötilanteisiin. Ikäihmisten turvallisuutta parannettiin KONSTIKOPPA-esittelyiden ja ajoturvallisuusluentojen kautta, ja vesiturvallisuutta edistettiin ohjeistuksella ja harjoituksilla. Teeman toimenpiteet loivat kokonaiskuvan viranomaisten ja vapaaehtoisten rooleista häiriötilanteissa, lisäsivät tietoisuutta kodin turvallisuudesta ja omatoimisen varautumisen merkityksestä. Tuloksena oli koko alueen kokonaisturvallisuuden ja huoltovarmuuden paraneminen sekä tiiviimpi yhteistyö eri turvallisuustoimijoiden kanssa.

Hankevetäjien säännölliset palaverit varmistivat teemoittaisen tiedonvaihdon tehokkuuden. Läheistä yhteistyötä tehtiin Eteläpohjalaiset Kylät ry:n Landemia-hankkeen kanssa, yhteisosallistumisena mm. Pytinki-messuille ja "Eksy Etelä-Pohjanmaalle" -somekampanjaan. Valtakunnallisissa turvallisuustapahtumissa ja Suomen Kylien viestintäverkoston tilaisuuksissa edistettiin alueellista näkyvyyttä ja valtakunnallisia kampanjoita, kuten Avoimet kylät. Koronapandemia vaikutti opintomatkojen toteutukseen, mutta kestävän matkailun ja hyvinvointiteeman mukaiset retket toteutettiin onnistuneesti. Yhdessä on toteutettu jälleen kaikista teemoista myös tuotekortteja, joiden avulla voidaan levittää hyviä käytäntöjä sekä tuoda esiin eri toimenpiteiden vaikuttavuutta.

Kylille-hankkeen vetäjänä toimi Tuija Takamäki.

3.3.1.2. Vauhtia valokuituun

(Toteutusaika 1.2.2021-30.6.2024)

Vauhtia valokuituun -hankkeen tarkoituksena on saada valokuitu mahdollisimman monelle eteläpohjalaiselle. Hanketta toteutetaan kaikkien Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien alueella eli toimialueena on koko Etelä-Pohjanmaa ja erityisesti ne alueet, joilla valokuituverkon kattavuus on huono. Hankkeelle on saatu rahoitus Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksesta. Hankkeessa tiedotetaan valokuidun eduista ja sen tuomista mahdollisuuksista, sekä aktivoidaan toimijoita valokuituhankkeisiin. Lisäksi kartoitetaan valokuitutarvekyselyn avulla mahdollisia investointikohteita ja autetaan niiden rahoituksen haussa. Vauhtia valokuituun hankkeessa vuoden

2023 toimia olivat alueittaisten Teams-palavereiden järjestäminen, missä käytiin läpi kylien valokuituliittymien tilanne, digikatsel-musraporttien loppuun saattaminen ja kylille lähetykset sekä hankkeen loppuraportin valmistelu mahdollisimman pitkälle.

Hankkeen vetäjänä toimii Leader Suupohjan ja Leader Liiverin alueella tietoverkkoasiantuntija Mikko Ojainväli, jonka työsuhde päättyi 31.3.2023., jolloin Leader Liiverin ja Leader Suupohjan osahankkeen toimet saatiin päätökseen. Leader Aisaparin ja Leader Kuudesta alueella hankkeessa työskenteli tiedottaja Virpi Poikelin. Tämän osahanke jatkaa vielä toimintaansa.

3.3.1.3. Tulevaisuuden kylä 2.0

(Toteutusaika 1.10.2023 – 31.5.2026)

Hanke on uudentyyppinen Älykäs kylä- yhteistyöhanke, jossa valitaan pilottikylä/kyläryhmiä toteuttamaan uusia innovatiivisia toimintamalleja koko Etelä-Pohjanmaan alueella. Hankkeen hallinnoijana toimii Leader Suupohja. Hankkeessa on kolme teemaa: 1. energiakylät, 2. digitaalisten palvelujen kylät ja 3. imagokylät.

Pilottikylästä muodostetaan teemaryhmiä, joissa ideoidaan ja kokeillaan uusia toimintamalleja. Teemoissa ja työpajoissa hyödynnetään eri asiantuntijoita ja sparraajia. Parhaat käytännöt jaetaan ja monistetaan muihin kyliin. Hanke käynnistettiin loppuvuonna 2023 ja siinä etsittiin ja kilpailutettiin kuhunkin teemaan sopivat asiantuntijat. Suunniteltiin myös työpajatoimintaa, kylien rekrytointia, avaustilaisuuksia sekä tehtiin hankkeesta mediatiedote sekä esite.

Tulevaisuuden kylä 2.0-hankkeen vetäjänä toimi Tuija Takamäki.

3.4. Nuorten aktivointi

Nuoret ovat tärkeitä oman ympäristönsä kehittäjiä ja seutukunnan tulevaisuuden rakentajia. Leader Suupohja haluaa tukea nuorten osallistumista ja aktiivista elämäntapaa omalla alueellaan, sillä nuoret ovat elintärkeitä alueelle. Leader Suupohjan oma nuorisajaosto on toiminut vuodesta 2022. Jaosto koostuu toiminta-alueen aktiivisista, vaikuttamishaluisista nuorista, jotka haluavat olla mukana vaikuttamassa nuorten asumisen, elämisen ja harrastamisen mahdollisuuksiin alueella. Nuorisajaosto muun muassa aktivoi ja arvioi Nuorisoleader-hakemuksia, suunnittelee erilaisia nuorten tapahtumia ja osallistuu valtakunnalliseen nuorisoleader-toimintaan. Nuorisajaostolle on päätetty 1500 € vuosibudjetti, jonka käytöstä jaosto päättää itse. Jaosto kokoontui vuoden 2023 aikana neljä kertaa.

3.4.1. Yhdistyksen omat nuorisohankkeet 2023

3.4.1.1. Tulevaisuuden tekijät

(Toteutusaika 15.2.2022-30.4.2024)

Hankkeen teemoja ovat media- ja ympäristökasvatus, nuorten osallistaminen, kansainvälisyys sekä nuorten aktivointi oman kotiseutunsa kehittämiseen. Hankkeessa kehitetään myös Leader Suupohjan nuorisajaoston toimintaa ja sen jäsenten osaamista. Jaostosta osallistui kaksi jäsentä valtakunnalliselle Nuorisoleader –leirille Kannonkoskelle. Vuoden aikana järjestettiin alueella kiertäviä peli-iltoja, joissa oli mukana mediakasvatuksellista sisältöä.

Nuorten osallisuus näkyi vuoden aikana mm. Erasmus+-nuorisovaihtojen muodossa. Suomeen kokoontui hiihtolomaviikolla 36 nuorta kolmesta maasta (Suomi, Espanja ja Irlanti). Vaihdon teemana oli oman maan ilmaston eroavaisuudet ja niiden vaikutus arkipäivään. Samat nuoret kokoontuivat heinäkuun lopussa Espanjaan.

Syksyllä järjestettiin nuorten osallisuustapahtuma yhteistyössä Etelä-Pohjanmaan EU-tietokeskuksen, ja Leader Liiverin kanssa. Suunnittelussa oli mukana myös osallistuneiden Leader-ryhmien nuorisajaoston jäseniä. Ensimmäinen pilottitapahtuma järjestettiin Kurikassa, johon osallistui 80 nuorta. Tapahtuman tarkoituksena oli lisätä nuorten ja päättäjien vuoropuhelua sekä nuorten tietoisuutta päätöksenteosta. Tapahtumia on suunnitteilla muihin toiminta-alueen kuntiin.

Paikallisen oppilaitoksen peli-ilman opiskelijat tekivät hankkeen käyttöön ympäristöteemaisia pelejä. Näitä on hyödynnetty erilaisissa aktivointitilaisuuksissa. Aktivointia on tehty erilaisilla messuilla, peli-illoilla, nuorisotiloilla ja koulujen välitunneilla.

Hankevastaavana toimii Janne Taipaleenmäki.

3.5. Yritys-, Yhteisö- ja Nuorisoleader-rah

Yritys-, Yhteisö- ja Nuorisoleader -rahoituksilla halutaan synnyttää ja tukea uutta toimintaa sekä edistää pienten projektien toteutumista yrityksissä, yhdistyksissä ja nuorten ryhmissä. Tavoitteena on saada erilaiset toimijat mukaan oman asuin- ja elinympäristönsä kehittämiseen. Rahaa myönnetään sekä kehittämiseen että investointeihin. Hakijoiden tulee olla Suupohjan Kehittämisyhdistys ry:n jäseniä. Rahoitus myönnetään Leader Suupohjan omista varoista ja haku on jatkuva.

Yritys- ja YhteisöLeader-rahajen haku oli aktiivista vuoden 2023 aikana. Erityisesti YritysLeader-rahalla oli kova kysyntä ja sen osalta kehystä jouduttiin vuoden aikana korottamaan. Yritys- ja YhteisöLeader-rahaa myönnettiin vuonna 2023 seuraaville tahoille:

YritysLeader

1.	Tmi Eeva Maria Lohikoski/ Kauneushoitola Bless	Yritystoiminnan laajennus
2.	Tmi Iina Kananoja	Kampaamotuolien hankinta
3.	JS Kuvaus	Toiminnan kehittäminen
4.	Kurikan Näkökulma Oy	Näkökulman kalusteet
5.	Net Weld Oy	Perel testerit 2023
6.	Villa Miilia	Koirien hyvinvointia
7.	Länsirannikon Ilmastointi Oy	Parannusta työergonomiaan
8.	Aatos Vison Oy	Kalenterityökalun kehitystyö
9.	Elina Maria Visuals	Kaluston hankinta
10.	TopCoating Hietaniemi	Lämmitin
11.	Voihan Vuohi Oy	Tuotteistaminen
12.	Lash Bebes & Beauty	Sähköisen hoitopöydän hankinta
13.	Reilu kaveri	Puhtaasta kodista sen tietää
14.	RP-Kaluste	Työkaluhankinta
15.	Lankajemma Oy	Lankajemman verkkokauppa
16.	Jenni Kienokoski	Toiminnan kehittäminen
17.	Jonfra Oy	Akkukoneiden hankinta
18.	T:mi Johanna Kylmäluoma	Pilatesohjaajan opinnot
19.	Tmi Susanna Kilpeläinen	Turvajärjestelmät kuntoon!
20.	Vihone	Uusia ideoita ja välineitä tekemiseen
21.	Riikka Jukkola	Kynsi-imuri
22.	Villa Miilia Oy	Eristepeite
23.	Johannan Hieronta ja Hyvinvointi	Lisäkoulutus ja yrityksen perustoiminta
24.	Tmi Länsimäki	Työvälineiden päivitys
25.	Nouhous ja kone	Hormikamera
26.	CaStyle	Allergisoimattomat ripsienpidennykset
27.	Tmi Jani Kataja	Kannettava tietokone
28.	ValoHelinä	Hormonaaliset ongelmat-semma

1.	Teuvan Luovankylän MKS ry	Lämminvesivaraaja kylätuvalle
2.	Kurikan Ryhti ry	Tapahtumateltoa ja liikuteltava äänentoisto tapahtumiin
3.	Jurvan kirkonkylän Nuorisoseura	Avoimet ovet -Nuorisokerho
4.	SPL Etelä-Pohjanmaa ry	Tapahtumateltoa
5.	Kauhajoen Järvikylän Nuorisoseura ry	Grillikatoksen perusparannus
6.	Kirnusta moottoriin ry	Telttahankinta
7.	Jurvan koulukunta ry	Käytetyt koneet, työvälineet ja ohjelmistot
8.	Kurikan Hevosystävät ry	Hevosten harjoitteluradan reittiopasteet
9.	Norinkylän nuorisoseura ry	Roskalavan kunnostus
10.	MIELI Teuvan Mielenterveys ry	Digitaidot haltuun - miten käytän konetta ja kännykkää
11.	Kauhajoen evankelisen opiston kannatusyhdistys ry	Harjoitteluhuone Kauhajoen opiston hierontaklinikan yhteyteen -projektiin
12.	Kurikka-Seura ry	Perkolaattorikeitin

NuorisöLeader-rahaa ei myönnetty vuoden 2023 aikana, sillä hakemuksia ei aktivointityöstä huolimatta tullut.

4. Laatu

4.1. Laatu

Leader Suupohjalla on käytössä laatu, joka takaa yhdistyksen toiminnan laadun. Laatu on yhdistyksen laatu, joka kuvaa, joka sisältää yhdistyksen toiminnan kannalta keskeiset toimintamallit, toimintakäytännöt ja toimintaohjeet sekä muodostaa kuvan yhdistyksestä kokonaisuutena.

Osana Leader-ryhmien laatu toteutettiin ohjelmakaudella 2014–2022 Leader-ryhmien välinen vertaisauditointi. Leader-ryhmät ovat itse valinneet auditointiparit. Leader Suupohjan parina vertaisauditoinnissa on Rieska Leader.

4.2. Yhdistyksen oman toiminnan kehittäminen ohjelmakaudella 2023–2027

Covid19-pandemian jälkeen työyhteisön sisäisiä käytänteitä on kehitetty Leader-hallintotiimin kesken sekä kahdesti vuodessa pidettävässä koko henkilöstön toiminnasuunnittelupäivässä. Sisäinen viestintä pidetään tehokkaana joka viikkoisten tiimipalavereiden avulla ja kehityskeskustelut on myös pidetty vuosittain. Yhdistyksen ja työntekijöiden toimintaa on lisäksi kehitetty lina Ämanin johdolla henkilöstövalmennuksessa marraskuun 2023 aikana.

Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI toteutti elokuussa 2020 jäsenllyyn ja tarkan nykytilan kuvauksen Leader Suupohjan toiminta-alueesta, jossa analysoitiin alueen elinvoimaa, aluekehitystä ja tunnuslukuja. Sitä vielä laajennettiin yhdistyksen toimesta. Nykytilan analyysi on osa ohjelmakauden 2023–2027 hakemusta Leader-ryhmäksi. Vuosina 2021–2022 MDI sparrasi strategiatyöhön liittyviä asiantuntijaryhmiä alueen voimavara-analyysin laatimisessa, siihen pohjautuvien kehittämistavoitteiden muodostamisessa sekä strategiankirjoitustyössä.

5. Muu toiminta ja yhteistyötahot

Yhdistyksen edustajat osallistuivat toimintavuoden aikana myös muuhun seudulliseen, maakunnalliseen, valtakunnalliseen ja kansainväliseen kehittämistyöhön.

Yhdistys toimii läheisessä yhteistyössä monien eri tahojen kanssa. Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmillä oli vuonna 2023 jäsenen paikka maakunnan yhteistyöryhmässä (MYR) sekä varsinaisen asiantuntijajäsenen ja varajäsenen paikka maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristössä. Hanna-Leena Pihlajaniemi toimi yhteistyöryhmän varsinaisena jäsenenä. Mervi Niemi-Huhdanpää Leader Aisaparista toimi sihteeristössä varsinaisena asiantuntijajäsenenä ja hänen varajäsenenään Paula Erkkilä Leader Kuudesta. Edustukset ovat vaihtuvia Leader-ryhmien toiminnanjohtajien kesken. Etelä-Pohjanmaan Maakunnan yhteistyöryhmä on rakennerahasto-ohjelmien maakunnassa tapahtuvaa toimeenpanoa ja alueen kehittämiseen vaikuttavien toimenpiteiden yhteensovittamista varten perustettu toimielin. MYR sihteeristö toimii maakunnan yhteistyöryhmän valmistelevana elimenä ja alueellisten rakennerahastohankkeiden käsittelijänä. Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmillä on edustus myös vuonna 2021 perustetussa Etelä-Pohjanmaan järjestöneuvostossa. Vuonna 2023 edustajana toimi Hanna-Leena Pihlajaniemi ja varajäsenenä Sinikka Koivumäki Leader Liiveristä. Järjestöneuvoston tehtävänä on mm. vahvistaa järjestöjen välistä yhteistyötä ja edistää yhteistyötä järjestöjen sekä julkishallinnon organisaatioiden välillä.

Leader Suupohjalla on edustus myös ELLE-ryhmässä, jossa jäsenenä on toimintaryhmien edustajien lisäksi ELY-keskuksen virkamiehiä. Näissä palaverissa käsitellään muun muassa yhteisiä linjauksia hankkeisiin liittyen ja tiedotettiin ajankohtaisista asioista.

Hanna-Leena Pihlajaniemi on jäsenenä valtakunnallisessa Leader-asiantuntijaryhmässä, jonka toimintaa koordinoi maa- ja metsätalousministeriö. Mirka Puska on yksi Leader-ryhmien edustajista Leader-viestintäryhmässä syksystä 2023 alkaen.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja eteläpohjalaisten Leader-ryhmien yhteistyötapaaminen järjestettiin 26.10.2023 Kauhajoella. Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien hallituksen ja työntekijöiden yhteinen koulutus- ja kokouspäivä oli 28.10.2023 Kuortaneella.

Etelä-Pohjanmaan liitto ja ELY-keskus järjestävät vuosittain aluekehityskeskustelutilaisuuden alueittain. Tilaisuuteen on kutsuttu yleensä alueen kuntien edustajat, kehittäjäorganisaatiot, oppilaitokset ja muut mahdolliset kehittämistyössä mukana olevat toimijat. Tilaisuudessa käydään läpi ajankohtaisten asioiden lisäksi alueen kehittämistarpeita ja pyritään löytämään niille rahoitus- ja toteutusratkaisuja. Tilaisuudet järjestettiin Kurikan osalta Isossakyrössä 29.9.2023 ja toiminta-alueen muiden kuntien osalta Kauhajoella 9.10.2023.

Yhteistyötä tehdään aktiivisesti myös omassa seutukunnassa. Leader-ryhmän edustus on muun muassa Hyypänjokilaakson neuvotelukunnassa.

Suupohjan seutuviestintä

Vuodesta 2020 alkaen Leader Suupohja on vastannut Suupohjan seudullisen viestintätiimin toiminnasta ja säännöllisestä koollekutsumisesta. Leader Suupohjan edustajina viestintätiimissä ovat Hanna-Leena Pihlajaniemi ja Mirka Puska. Visit Suupohja sykähdyttää -hankkeen puitteissa myös Riikka Timonen osallistui kokouksiin vuoden 2023 aikana.

Viestintätiimiin kuuluivat vuoden 2023 aikana Leader Suupohjan lisäksi Kauhajoen kaupunki, Isojoen kunta, Karijoen kunta, Teuvan kunta sekä Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksi. Viestintätiimi laatii yhdessä vuosittaisen toimintasuunnitelman ja budjetin. Seutuviestinnällä tehdään alueen yhteisiä viestintä- ja markkinointiprojekteja, järjestetään alan koulutuksia toimijoille sekä pidetään yllä Visit Suupohja -sivustoa. Visit Suupohjaa -koskevista asioista mukana yhteistyössä on ollut myös Kurikan kaupunki.

Vuonna 2023 viestintätiimi tapasi neljä kertaa hybridikokouksissa. Alkukesästä 2023 toteutettiin yhteinen Visit Suupohja -kesälehti, johon kului valtaosa vuodelle varatusta budjetista. Vuoden aikana tehostettiin merkittävästi Visit Suupohjan sosiaalisen median markkinointia ja näin lisättiin palvelun näkyvyyttä. Lisäksi jatkettiin sisällöntuotantoa ja ruotsin käännöksiä.

6. Talous

Yhdistyksen taloutta on hoidettu yhdistyksen hallituksen ja Leader-ohjelman toteuttamisesta annettujen viranomaisohjeiden mukaisesti. Yhdistyksen rahoitus muodostuu hankkeisiin saatavasta EU-, valtio- ja kuntarahoituksesta. Yhdistys kerää myös jäsenmaksuottoja sekä saa toiminta-alueen kunnilta ja kaupungeilta yleisavustusta toimintaansa. Kuntien yleisavustus on yhdistykselle tärkeä, koska se takaa keskeytymättömän kehittämistoiminnan etenkin ohjelmakausien vaihtuessa.

Yhdistyksen tilinpäätös osoittaa vuodelta 2023 alijäämää 24 259,36 €. Tilinpäätöksessä esitetty yhdistyksen taseen loppusumma on 1 065 359,29 €

	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Varsinaisen toiminnan tuotot	577 028,17 €	544 479,85 €	562 089,32 €	488 773,85 €
Yleisavustustuotot	33 435,00 €	33 919 ,00 €	34 301,00 €	52 074,00 €
Tilikauden yli-/alijäämä	- 24 259,36 €	- 10 461,84 €	- 27 787,49 €	25 878,79 €
Oma pääoma	139 750,61 €	168 897,07 €	176 137,61 €	206 458,56 €
Taseen loppusumma	1 065 359,29 €	827 588,19 €	802 253,58 €	785 077,44 €
Henkilöstö htv	7	7	7	7

Suupohjassa 21.3.2024

Hallitus

7. Vuoden 2023 tuloksia numeroina

7

Työntekijää

278

Jäsentä

0,7 milj. €

Rahoituskehys

10

Hallituksen
kokousta

62

Hankehakemusta

40

MiniLeader-päätöstä

2105

Somes seuraajaa

5 840

Vierailijaa
nettisivuilla

Suupohja

LEADER

Rahoituspäättöksen saaneet Leader-hankkeet 2023									

Leader -hankerahoitus kunnittain ja yhteensä ohjelmakaudella 2023-2027

Kuntakohtaisesti perityn ja ELY-keskuksen päätösten mukaisesti sidotun kuntarahan vertailu sekä kuntarahan osuus hankkeiden kokonaisrahoituksesta

<u>Kehysvuosi 2023</u>	Kuntaraha- kehys	Kuntaraha sidottu	Sidottu %	Kokonaiskehys sidottu	Kuntaraha % kok.kehyksestä
Isojoki	12 714,72	11 688,80	92 %	58 444,01	0 %
Karjajoki	8 238,48	7 573,74	92 %	37 868,69	0 %
Kauhajoki	87 533,83	80 470,96	92 %	402 354,79	0 %
Kurikka	87 678,00	80 603,50	92 %	403 017,50	0 %
Teuva	33 379,57	30 686,26	92 %	153 431,30	0 %
Yhteensä	229 544,60	211 023,26	92 %	1 055 116,28	0 %

<u>Kehysvuodet 2023-2027 yht.</u>	Kuntaraha- kehys	Kuntaraha sidottu	Sidottu %	Kokonaiskehys sidottu	Kuntaraha % kok.kehyksestä
Isojoki	12 714,72	11 688,80	92 %	58 444,01	20 %
Karjajoki	8 238,48	7 573,74	92 %	37 868,69	20 %
Kauhajoki	87 533,83	80 470,96	92 %	402 354,79	20 %
Kurikka	87 678,00	80 603,50	92 %	403 017,50	20 %
Teuva	33 379,57	30 686,26	92 %	153 431,30	20 %
Yhteensä	229 544,60	211 023,26	92 %	1 055 116,28	20 %

Kuntarahan %-osuus hankkeille vaihtelee kunnittain riippuen mahdollisesta hankkeen saamasta muusta julkisesta tuesta, joka pienentää kuntarahan osuutta hankkeessa.

*Kuntarahakehysten mukainen summa peritty vuosittain kunnilta.
Kuntaraha sidotaan hankkeeseen rahoituspäätöksen mukaisin summin.*

*Sidottu kuntaraha maksetaan Leader -hankkeiden toteuttajille hankkeen toteutumana mukaisesti.
Katso Tilinpäätöksen liitetiedot, Lyhytaikainen vieras pääoma, saadut ennakot.*

*Kunnilta peritty rahoitus Leader -ohjelman hallintoa varten sisältyy Leader -hankerahoitukseen.
Yleisavustuksina kunnilta laskutettu yhdistyksen muun toiminnan tuki esitetään Tilinpäätöksen liitetiedoissa, Yleisavustusten erittely.*

Voimassaolevat säännöt: 02.03.2021 12:03:18

1. NIMI JA KOTIPAIKKA

Yhdistyksen nimi on Suupohjan Kehittämisyhdistys ry. Yhdistys voi käyttää toiminnassaan nimeä Leader Suupohja. Kansainvälisissä yhteyksissä voidaan käyttää epävirallista nimeä Suupohja Development Association.

Yhdistyksen kotipaikka on Isojoki. Yhdistyksen kokoukset voidaan pitää myös kotipaikkakunnan ulkopuolella.

2. TOIMINTA-ALUE

Yhdistyksen toiminta-alue käsittää Isojoen, Karijoen ja Teuvan kunnat sekä Kauhajoen ja Kurikan kaupungit.

3. YHDISTYKSEN TARKOITUS

Yhdistyksen tarkoituksena on kannustaa toiminta-alueensa asukkaita, yrityksiä, yhteisöjä ja säätiöitä yhteistyöhön alueensa kehittämiseksi ja maaseudun elinvoimaisuuden parantamiseksi sekä lisätä maaseudun kehittämiseen liittyvää osaamista ja kokemustenvaihtoa eri maaseutualueiden välillä kansainvälinen yhteistyö mukaan lukien.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys:

1. Osallistuu maaseudun kehittämisohjelmien toteuttamiseen paikallisia voimia ja omatoimisuutta hyödyntäen.
2. Tekee yhteistyötä asukkaiden, yritysten, yhteisöjen, ja muiden organisaatioiden kanssa.
3. Laatii ja toteuttaa kehittämissuunnitelmia.
4. Neuvoa ja opastaa toiminta-alueensa asukkaita, yrityksiä, yhteisöjä ja muita organisaatioita maaseudun kehittämiseen liittyvissä asioissa.
5. Järjestää toiminta-alueellaan koulutus-, neuvonta- ja tiedotustilaisuuksia.
6. Toimii maaseudun kehittämisasioissa jäsentensä yhteistyöelimenä.
7. Tekee aloitteita eri viranomaisille.
8. Harjoittaa tiedotus- ja julkaisutoimintaa.
9. Tekee maaseudun kehittämiseen liittyviä selvityksiä.

Toimintansa tukemiseksi yhdistys voi järjestää huvitilaisuuksia sekä toimeenpanna rahankeräyksiä ja arpajaisia. Yhdistys voi ottaa

vastaan lahjoituksia, avustuksia ja testamentteja sekä omistaa ja hallita toimintaansa varten tarpeellista kiinteää ja irtainta omaisuutta.

4. JÄSENYYS JA JÄSENMAKSUT

Yhdistyksen varsinaisia jäseniä voivat olla yhdistyksen toiminta-alueella toimivat oikeustoimikelpoiset yhteisöt ja säätiöt sekä toiminta-alueen kehittämistä kiinnostuneet yksityiset henkilöt. Yhdistyksellä voi olla kannatusjäsenenä yksityinen henkilö tai oikeustoimikelpoinen yhteisö.

Hallitus hyväksyy yhdistyksen jäsenet ja pitää heistä jäsenluetteloja. Kannatusjäsenellä on yhdistyksen kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus, mutta ei äänioikeutta. Jäsenmaksujen suuruudesta päättää yhdistyksen vuosikokous. Maksut voivat olla eri suuruisia varsinaisina jäseninä olevien yksityishenkilöiden, yhteisöjen, säätiöiden ja kannatusjäsenten osalta.

Jäsenellä on oikeus erota yhdistyksestä ilmoittamalla siitä kirjallisesti yhdistyksen hallitukselle tai sen puheenjohtajalle. Jäsen voi erota myös ilmoittamalla siitä yhdistyksen kokouksessa pöytäkirjaan merkittäväksi. Yhdistyksen hallitus voi erottaa jäsenen yhdistyksestä, jos jäsen on jättänyt erääntyneen jäsenmaksunsa maksamatta tai on muuten jättänyt täyttämättä ne velvollisuudet, joihin jäsen on yhdistykseen liittymällä sitoutunut tai on menettelyllään yhdistyksessä tai sen ulkopuolella huomattavasti vahingoittanut yhdistystä tai ei enää täytä laissa tai yhdistyksen säännöissä mainittuja jäsenyyden ehtoja.

5. HALLITUS

Yhdistyksen asioita hoitaa hallitus. Hallitukseen kuuluu vähintään 9 ja enintään 15 varsinaista jäsentä. Hallituksen varsinaisille jäsenille valitaan henkilökohtainen varajäsen. Ennen varsinaisten jäsenten ja varajäsenten valintaa vuosikokous vahvistaa hallituksen varsinaisten jäsenten ja varajäsenten lukumäärän.

Hallituksen varsinaisten jäsenten keskuudesta vuosikokous valitsee hallituksen puheenjohtajan vuodeksi kerrallaan. Puheenjohtajana voi toimia enintään neljä vuotta peräkkäin. Hallituksen varsinaisten jäsenten ja varajäsenten toimikausi on vuosi. Hallituksen varsinaisten jäsenten yhtäjaksoinen enimmäisaika hallituksessa ei saa olla pidempi kuin kuuden toimikauden mittainen. Puheenjohtaja- ja varajäsenvuosia ei lasketa hallituksen jäsenen toimivuosiin.

Yhdistyksen hallituksen kokoonpanon tulee olla edustukseltaan sellainen, että varsinaiset jäsenet ja varajäsenet edustavat tasapuolisesti alueella asuvia yksityisiä henkilöitä, alueella toimivia yhteisöjä, yhdistyksiä, yrityksiä ja julkisyhteisöjä. Hallituksen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä tulee olla kaikista toimialueen kunnista.

Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan, ja keskuudestaan

tai ulkopuolelta sihteerin, toiminnanjohtajan ja muut tarvittavat toimihenkilöt.

Hallitus kokoontuu puheenjohtajan ja hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta, kun he katsovat siihen olevan aihetta tai kun vähintään kaksi kolmannelta hallituksen jäsenistä sitä vaatii. Hallitus on päätösvaltainen, kun vähintään puolet sen jäsenistä, puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaan luettuna on läsnä. asiat ratkaistaan yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan mielipide, vaaleissa kuitenkin arpa.

Hallitus asettaa keskuudestaan työjaoston, johon kuuluu hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kolmesta viiteen hallituksen varsinaista jäsentä. Työjaoston puheenjohtajana toimii hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajana hallituksen varapuheenjohtaja. Työjaosto hoitaa hallituksen alaisuudessa hallituksen määräämät asiat. Työjaoston toimikausi on sama kuin hallituksenkin. Työjaoston kokouksissa noudatetaan samoja sääntöjä kuin hallituksenkin kokouksissa.

Yhdistyksen hallitus voi tarvittaessa asettaa apunaan toimivia toimiala- tai sektorikohtaisia työryhmiä, joihin kuuluu vähintään yksi hallituksen varsinainen jäsen.

Hallituksen, työjaoston ja työryhmien jäsenten palkkioiden ja matkakorvausten suuruuden päättää yhdistyksen vuosikokous. Asiantuntijapalkkioiden suuruudesta päättää yhdistyksen hallitus.

6. YHDISTYKSEN NIMEN KIRJOITTAMINEN

Yhdistyksen nimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja ja toiminnanjohtaja kumpikin yksin, tai hallituksen varapuheenjohtaja ja hallituksen määräämä hallituksen varsinainen jäsen kaksi yhdessä.

7. TILINTARKASTAJAT

Yhdistyksellä on vuosikokouksen hallituksen toimikaudeksi valitsema yksi auktorisoitu tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö sekä yksi auktorisoitu varatilintarkastaja tai varatilintarkastusyhteisö.

8. TILIKAUSI JA TILINTARKASTUS

Yhdistyksen tilikausi on kalenterivuosi. Tilinpäätös tarvittavine asiakirjoinen ja hallituksen vuosikertomus on annettava tilintarkastajalle viimeistään kolme viikkoa ennen vuosikokousta. Tilintarkastajien tulee antaa kirjallinen lausuntonsa hallitukselle viimeistään kaksi viikkoa ennen vuosikokousta.

9. KOKOUSTEN KOOLLE KUTSUMINEN

Yhdistyksen kokoukset kutsuu koolle hallitus. Kokouskutsu on

toimitettava viimeistään seitsemän (7) päivää ennen kokousta lähettämällä kutsu kirjallisena tai sähköisesti jäsenille ja julkaisemalla kutsu toiminta-alueella ilmestyvässä sanomalehdessä.

10. YHDISTYKSEN KOKOUKSET

Yhdistyksen kokoukseen voi osallistua hallituksen tai yhdistyksen kokouksen niin päättäessä myös reaaliaikaisesti tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla. Osallistuminen todennetaan ääni- tai kuvayhteyttä käyttäen. Yhdistyksen vuosikokous pidetään vuosittain hallituksen määräämänä päivänä ennen huhtikuun loppua.

Ylimääräinen kokous pidetään, kun hallitus katsoo siihen olevan aihetta tai kun vähintään kymmenesosa (1/10) yhdistyksen äänioikeutetuista jäsenistä sitä hallitukselta vaatii. Kokous on pidettävä 30 päivän kuluessa vaatimuksen esittämisestä.

Yhdistyksen kokouksessa jokaisella varsinaisella jäsenellä on yksi ääni.

Yhdistyksen päätökseksi tulee, ellei näissä säännöissä toisin määrätä,

1. se mielipide, jota on kannattanut yli puolet äänestyksessä annetuista äänistä,
2. äänten mennessä tasan se mielipide, jota kokouksen puheenjohtaja ilmoittaa kannattavansa, vaaleissa kuitenkin arpa,
3. sääntöjen muuttamista, yhdistyksen purkamista tai yhdistyksen omaisuuden pääosan luovuttamista koskevassa asiassa se mielipide, jota on kannattanut vähintään kolme neljäsosaa (3/4) annetuista äänistä.

Kokouskutsussa on mainittava sääntöjen muuttamisesta tai yhdistyksen purkamisesta.

11. VUOSIKOKOUS

Yhdistyksen vuosikokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

1. kokouksen avaus,
2. valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja kaksi ääntenlaskijaa,
3. todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
4. hyväksytään kokouksen työjärjestys,
5. esitetään tilinpäätös, hallituksen vuosikertomus ja tilintarkastajien lausunto,

6. päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille tilivelvollisille,

7. vahvistetaan toimintasuunnitelma, tulo- ja menoarvio sekä jäsenmaksujen suuruus

8. vahvistetaan hallituksen jäsenten lukumäärä seuraavalle toimikaudelle, valitaan hallituksen varsinaiset ja varajäsenet ja valitaan hallituksen puheenjohtaja jäseniksi valittujen keskuudesta,

9. valitaan yksi tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö sekä yksi varatilintarkastaja tai varatilintarkastusyhteisö

10. käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat.

Mikäli yhdistyksen jäsen haluaa saada jonkin asian yhdistyksen kokouksen käsiteltäväksi, on hänen siitä kirjallisesti ilmoitettava hallitukselle niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun.

12. YHDISTYKSEN PURKAUTUMINEN

Yhdistyksen purkautuessa tai jos se lakkautetaan, yhdistyksen purkamisesta päättävä kokous määrää tavan, jolla varat käytetään yhdistyksen toimintaan läheisesti liittyvän tarkoituksen edistämiseksi.

